
zakelijk tot de vragen die gesteld en beantwoord zijn door de zgn. ‘Groninger godgeleerden’ en hun leerlingen.² Omdat de Groninger theologen – en dan met name de drie hoogleraren uit hun kring onder aanvoering van P. Hofstede de Groot³ – daarnaast het nodige verricht hebben om in tijden van bezuiniging het prijsvragen- en het daarmee samenhangende beurzenstelsel gaande te houden, zal ook op het financiële aspect van de zaak worden ingegaan. Achtereenvolgens zullen aan de orde komen: de prijzenkast van het Groninger Godgeleerd Gezelschap, de inzet van zijn leden voor de bekostiging van prijzen en diverse soorten beurzen, Hofstede de Groot als lid van de Commissie Hooger Onderwijs van 1849, de Groninger godgeleerde prijsvragen als spiegel van de Groninger theologie, het Groninger vlagvertoon door middel van elders behaalde prijzen, de verhouding tot de andere godgeleerde faculteiten, en de gevolgen van de beschreven prijsvragen, met name in verband met de sinds 1842 door tegenstanders dikwijls gehanteerde aanduiding ‘Groninger school’. Het hier geboden overzicht begint in 1815 en eindigt in 1872. In de herfst van laatstgenoemd jaar ging Hofstede de Groot met emeritaat. Daarmee verdween de laatste vertegenwoordiger van de oorspronkelijke Groninger richting uit de faculteit.

De prijzenkast van het Groninger Godgeleerd Gezelschap

De kern van de Groninger godgeleerden werd gevormd door het Groninger Godgeleerd Gezelschap (GGG). Deze kring, die in oktober 1835 ten huize van Hofstede de Groot was opgericht, telde gewoonlijk twaalf leden. De initiatiefnemers kozen hun medeleden met zorg uit. Vandaar dat het tot september 1836 duurde eer het eerste twaalfstal compleet was. Een volgende stap werd gezet toen de groep in januari 1837 naar buiten trad met een eigen tijdschrift: *Waarheid in Liefde* (WiL). Men had toen inmiddels ook negen corresponderende leden gewonnen.

Wie nagaat welke gewone leden van het GGG als student een academische prijsvraag wonnen, doet een fascinerende ontdekking: van de eerste twaalf hadden er zes een bekroonde prijsvraag op hun naam staan; drie van de laatstgenoemden hadden zelfs twee prijzen behaald. Hofstede de Groot had in 1825 te Utrecht goud ontvangen voor een theologische verhandeling over het auteurschap van de Brief aan de Hebreeënen. Zijn zwager, de Groningse predikant C.H. van Herwerden C.Hz., oogstte tweemaal goud: in 1823 te Groningen met een letterkundige studie over het gezag en de bevoegdheid van de ‘Hebreeuwse’ hogepriester vanaf Mozes’ dagen tot de val van Jeruzalem in 70 na Christus, en in 1825 te Leiden met een kerkhistorische verhandeling over de inzet van Karel de Grote voor de verbreiding van het christendom en de

² Van Lieburg, *Prijsvragen*, 11. Vgl. m.n. J. Vree, *De Groninger godgeleerden. De oorsprongen en de eerste periode van hun optreden (1820-1843)*, Kampen 1984. Voorzover gegevens betreffende bepaalde personen en zaken in het onderstaande niet verantwoord zijn, zijn deze te achterhalen in de onder 1 en 2 genoemde werken.

³ De hoogleraar J.F. van Oordt J.Wz. speelde in dezen geen rol, omdat hij in 1839 naar Leiden vertrok.